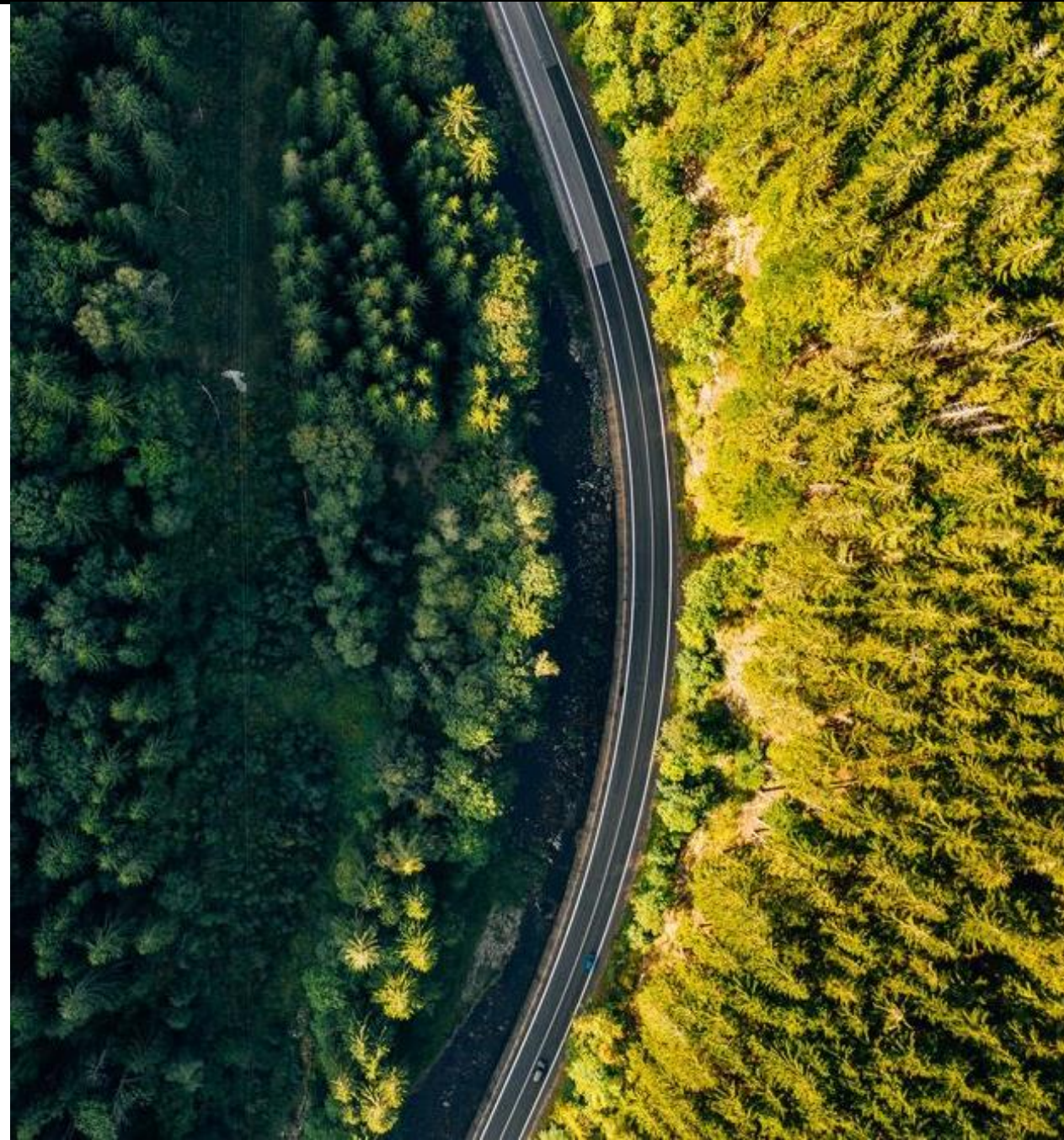

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Rakentaminen ja asuminen 17.11.2020

Pohjois-Savon ilmastotiekartan laatiminen

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa, ketä on paikalla & työpajan tavoitteet

<https://pollev.com/hiilineutraa523>

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat

*Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen,
Pohjois-Savon ELY-keskus*

13.25 Jakaudutaan kahteen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Etunimen 1. kirjain A-J

Ryhmä 2: Etunimen 1. kirjain K-Ö

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

Työpajan tavoitteet

- Kootaan ajatukset yhteen Pohjois-Savon ilmastotiekarttaa varten
- Kirjataan toimenpiteitä, joilla hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan ilmastonmuutokseen
- Arvioidaan toimenpiteiden vaikuttavuutta ja realistista toteutusaikataulua
- Tunnistetaan vastuutahot (jos mahdollista)

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa!

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen, muut ajankohtaiset ilmastoasiat

*Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen,
Pohjois-Savon ELY-keskus*

13.25 Jakaudutaan kahteen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Etunimen 1. kirjain A-J
Ryhmä 2: Etunimen 1. kirjain K-Ö

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

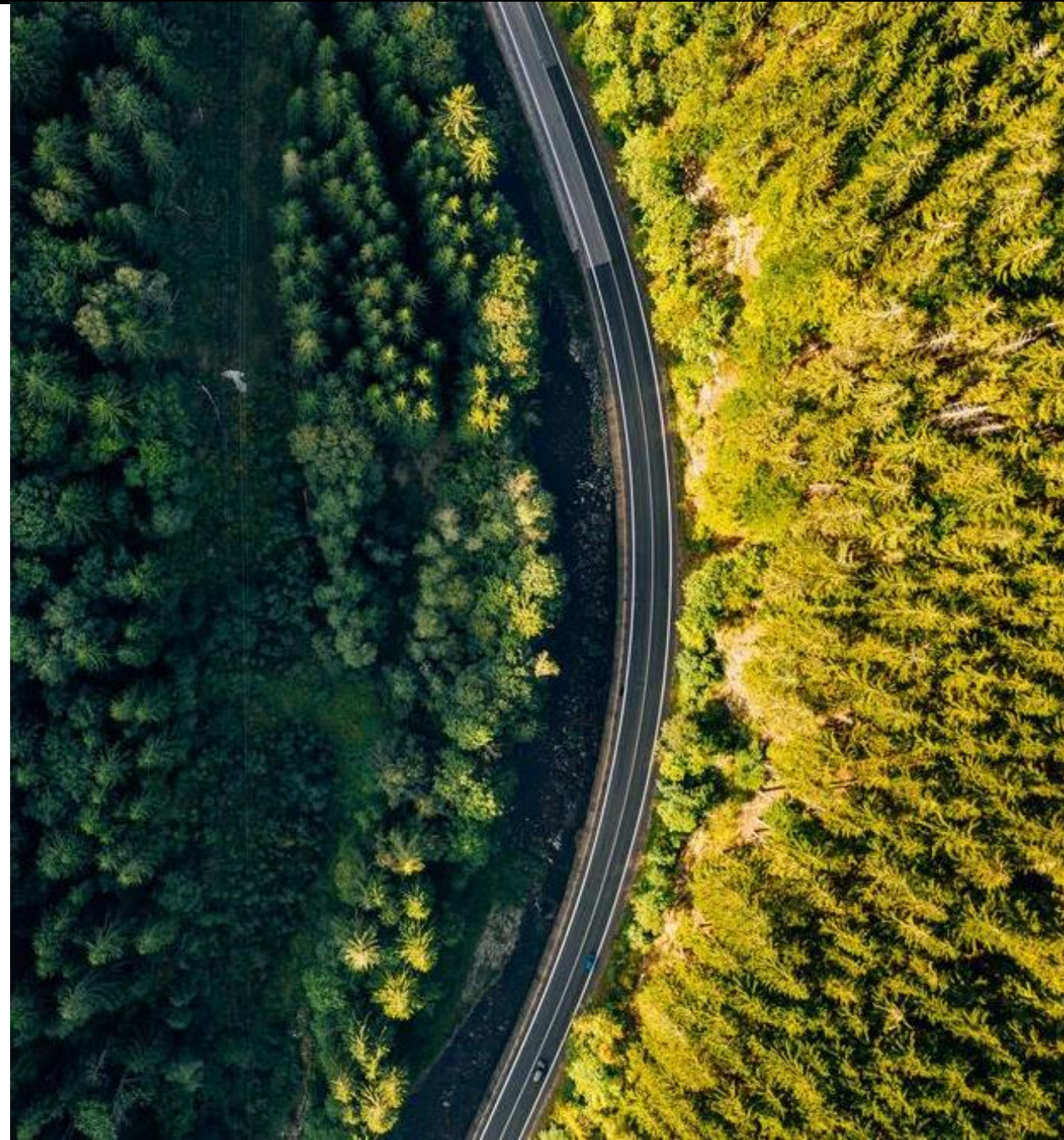

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Pohjois-Savon ilmastotiekartan laadinta

Rakentaminen ja asuminen 17.11.2020

Saara Hanhela
Tapio Kettunen

Pohjois-Savon ilmastotyö

Työn vaiheet

1

Savon ilmasto-
ohjelma 2013

2

Hiilineutraali
maakunta -
hanke
2020-2021

3

Pohjois-Savon
ilmastotiekartta
2021

4

Ilmasto-
tiekartan
toimeenpano

5

Tavoitteiden
seuranta ja
arviointi

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Hiilineutraali maakunta – Pohjois-Savo (HIMA) -hanke

1. Selvitetään kuntien kasvihuonekaasupäästöt ja hiilitase

www.foresavo.fi/paastot

2. Kootaan maakunnallisten toimijoiden ilmastofoorumi

3. Määritellään maakunnan ilmastotiekartta ja keskeisimmät tavoitteet ilmastoasioissa

4. Käynnistetään maakunnallinen ilmastoviestintä

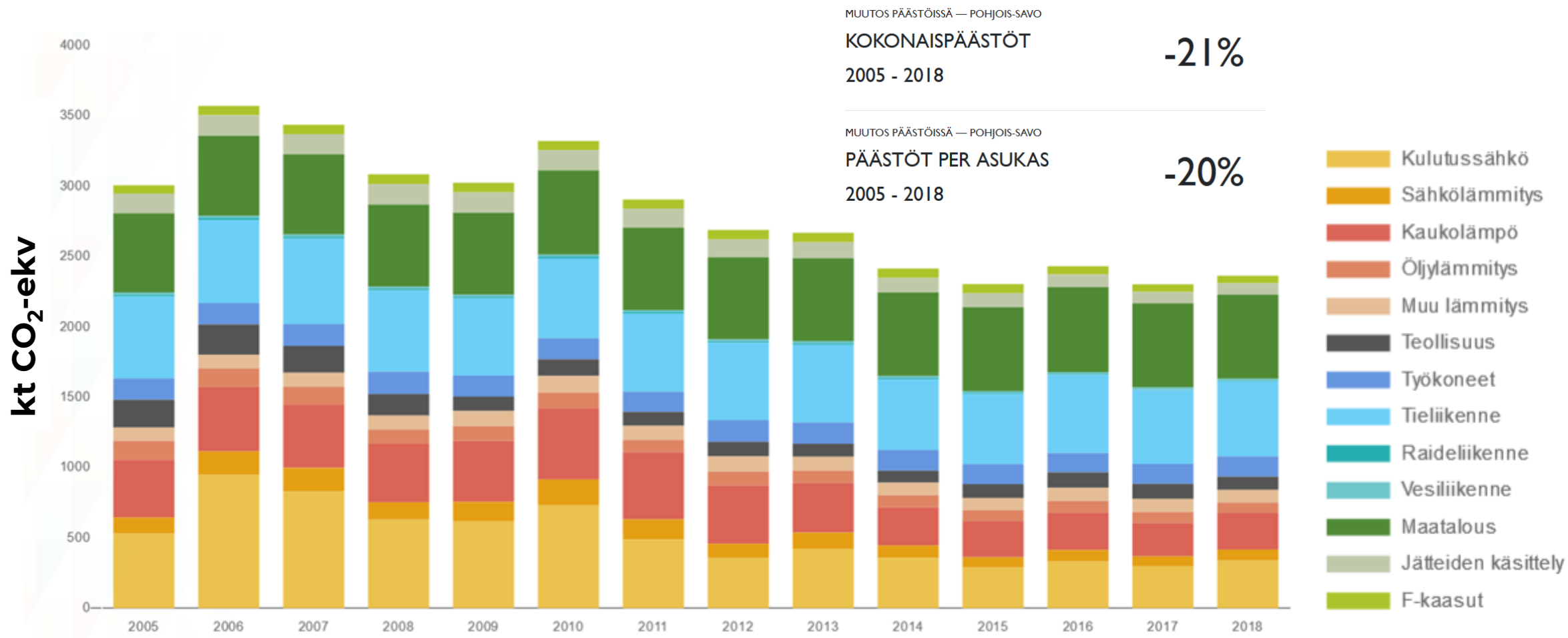
www.hiilineutraalipohjoissavo.fi

Visa: Mitkä ovat Pohjois-Savon kolme suurinta päästösektoria?

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

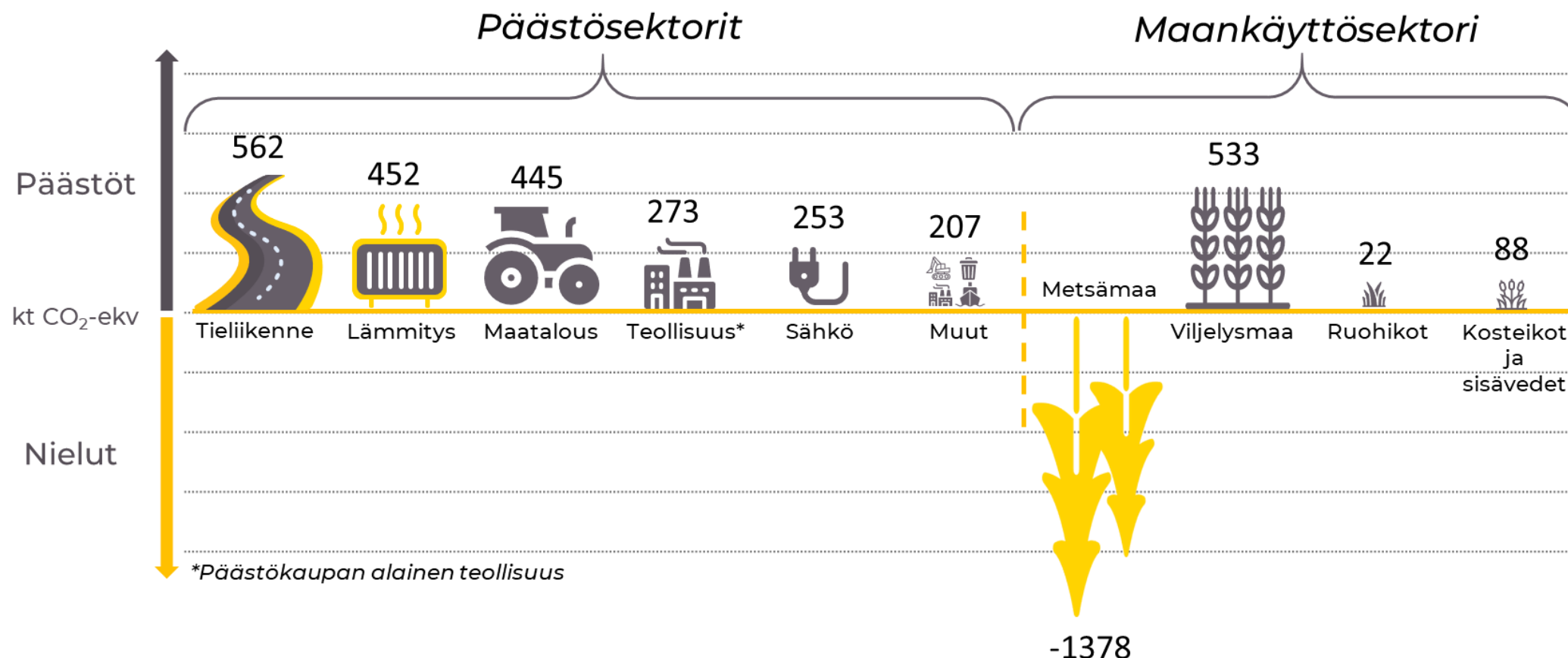

Lähde: SYKE 2020

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt ja hiilinielut sektoreittain 2018, kt CO₂-ekv*

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

* kt CO₂-ekv (kilotonnia hiilidioksidiekvivalenttia) on päästöjen yksikkö, jossa eri kasvihuonekaasujen määrät on yhteismitallistettu vastaamaan hiilidioksidin lämmitysvaikutusta.

Ilmastotiekartan tavoitteet

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

- **Hiilineutraali Pohjois-Savo 20XX**
- **Hiilinegatiivisuus pian hiilineutraaliuden jälkeen.**
- Kootaan maakunnalliset painopisteet ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen.
- Rakennetaan polut, jotka johtavat tavoitteeseen.
- Tehdään yhdessä.

Koordinointi ja ohjaus

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

- Työtä koordinoi Pohjois-Savon ELY-keskus ja työtä ohjaa laaja ohjausryhmä

Kuopio

Siilinjärvi

Vieremä

Leppävirta

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

KESKO

SAVON GROW
KEHITYSYHTIÖ

PeeÄssä

metsäkeskus

KESTO

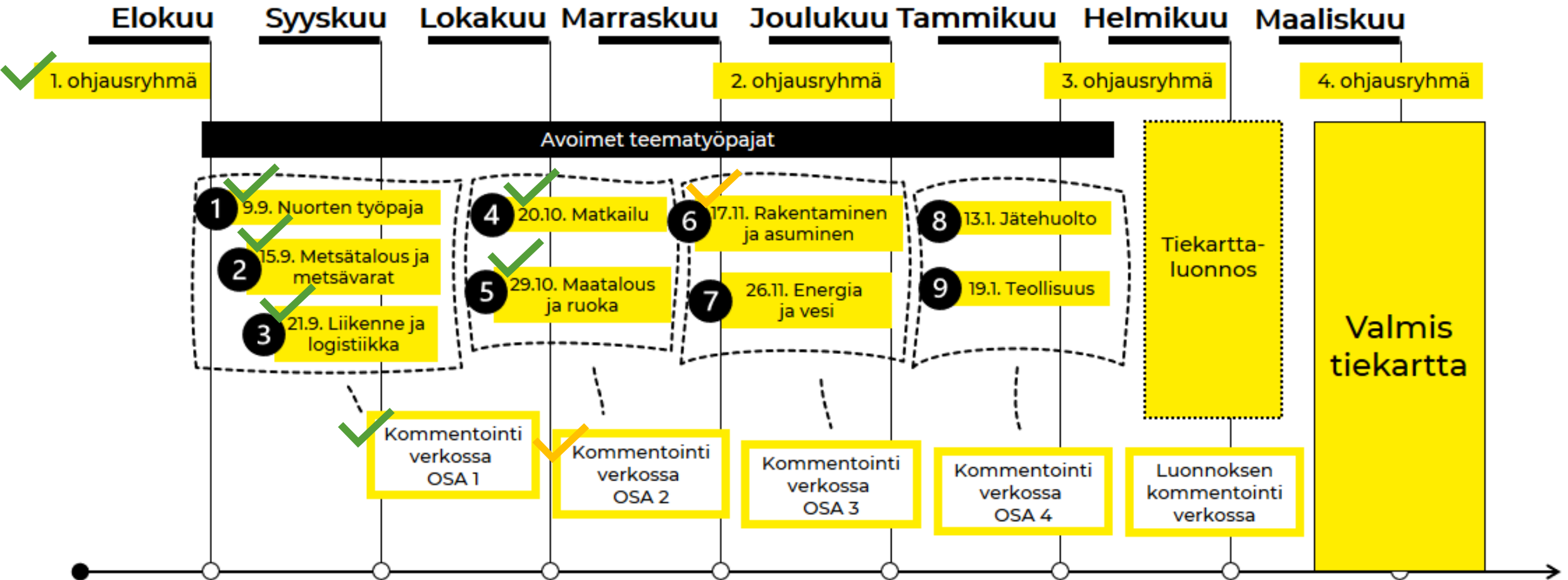
SKAL

Aikataulu

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Rinnakkaiset ohjelmavalmistelut

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

EU

- Kestävän elvytyksen suunnitelma
 - Vähintään 30 % rahoituksesta ilmastonmuutoksen torjuntaan.
- Oikeuden mukaisen siirtymän rahasto, Just Transition Fund (JTF)
 - Pohjois-Savon suunnitelma rahoituksen painopisteistä valmisteilla syksyn aikana.
- Uusi EU:n rakennerahastokausi 2021-2027
 - Ilmastoasiat, kiertotalous ja digitaalisuus painottuvat entistä enemmän.

Suomi

- Marinin hallitusohjelman mukaiset hankkeet ja ohjelmat
- Toimialojen vähähiilisyystiekartat:
 - Rakennusteollisuus, RAKLI, Energiateollisuus, Sahateollisuus, Teknologiateollisuus...

Pohjois-Savo

- Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 (Pohjois-Savon liitto)
- Kuntien ilmasto-ohjelmat ja -toimenpidesuunnitelmat

Mikä ilmastonmuutoksessa huolettaa nuoria?

Vastauksia nuorten ilmastotyöpajasta 9.9.2020

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Luonnon monimuotoisuus	Piittaamattomuus	Päätöksenteko ja politiikka	Ihmisyys
Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen	Ihmisten tietämättömyys	Ilmastosota	Ilmastonmuutoksen aiheuttama eriarvoisuus
Lajien katoaminen	Ihmislajin itsekkyyys	Keinojen heikkous	Tulevien sukupolvien elämänmahdollisuudet
Pölyttäjien häviäminen	Välinpitämättömyys ja asian kieltäminen	Valtioiden sitoutuminen asian ennalta-ehkäisemiseksi	Epävakaus tulevaisuuden suhteen
Äärisääilmiöt – tulvat, kuivat kaudet	Asiasta puhumattomuus	Päätöksenteon hitaus	Ihmisten yhtenäisyyden puuttuminen
	Kulutushysteria	Ollaanko jo myöhässä?	Se, että elämä sellaisena kuin sen tunnemme, tulee muuttumaan

Miten nuorten ääntä saataisiin paremmin esille ilmastotyössä?

Vastauksia nuorten ilmastotyöpajasta 9.9.2020

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Koulujen rooli	Tiedon jakaminen	Nuorten kuuleminen	Yhteisötoiminnan avulla
Ilmastotyön markkinointi opettajien kautta	Nuorisovaltuustoihin tiedon jakaminen	Nuorten mielipiteiden aito huomioiminen paikallisessa ja alueellisessa päätöksenteossa	Pienryhmätoimintaa ilmastoasioista kiinnostuneille
Nuorten tietoisuuden kasvattaminen osana koulutusta	Ilmastotietoisuuden kasvattaminen myös vanhempien keskuudessa	Valtakunnallisia tai kuntakohtaisia kyselyitä nuorille	Ilmastotyön ideakilpailu, jossa nuoria kiinnostava palkinto
Globaalikasvatuksen lisääminen opetukseen		Kuuntelemalla ja reagoimalla nuorten ääneen	Sopivia projekteja nuorille ilmastotyön parissa
		Yleensäkin kuunteleminen – huolta on	

HIILINEUTRAALI
POHJOIS - SAVO

Tervetuloa mukaan!

Avoimet työpajat

Kaikki työpajat klo 13-15
Teams-verkkokokouksina

**NUORET 9.9.2020 KLO 15
TEAMS & LIVE-TAPAAMINEN**

**METSÄTALOUS JA
METSÄVARAT 15.9.2020**

**LIIKENNE JA LOGISTIIKKA
21.9.2020**

MATKAILU 20.10.2020

**MAATALOUS JA RUOKA
29.10.2020**

**RAKENTAMINEN JA
ASUMINEN 17.11.2020**

**ENERGIA JA VESIHUOLTO
26.11.2020**

**JÄTEHUOLTO,
KULUTTAMINEN 13.1.2021**

TEOLLISUUS 19.1.2021

Ilmoittaudu mukaan:

www.webropol.com/s/ilmastopajat

Ilmoittautuneille lähetetään Teams-linkki

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa!

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat
*Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen,
Pohjois-Savon ELY-keskus*

13.25 Jakaudutaan kahteen ryhmään keskustelemaan

Ryhmä 1: Etunimen 1. kirjain A-J

Ryhmä 2: Etunimen 1. kirjain K-Ö

Ryhmä 2: [Liity kokoukseen napsauttamalla tätä](#)

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

- 13.00 Tervetuloa!
- 13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat
*Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen,
Pohjois-Savon ELY-keskus*
- 13.25 Jakaudutaan kahteen ryhmään keskustelemaan
- Ryhmä 1: Etunimen 1. kirjain A-J
Ryhmä 2: Etunimen 1. kirjain K-Ö
- 14.20 Koonti ja äänestys**
- Käydään läpi tavoitteet ja toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
 - Loppukysely
- 15.00 Tilaisuuden päätös

Arviointia

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

	Aikataulu	Vaikuttavuus (1-5)
1. Varaudutaan paremmin runsassateisiin talviin rakentamisessa.	2020-2030	2,5
2. Hukkalämpöjen talteenotto kiinteistöissä velvoittavaksi.	2020-2030	3
3. Lisätään korjaus- ja energianeuvontaa	2020-2025	4
4. Otetaan käyttöön asumisen CO2-päästölaskuri	2025-2030	4
5. Huomioidaan (kesä)lämpötilojen nousu suunnittelussa	2020-2035	2,5
6. Kaavoitukseen ja tontinluovutusehtoihin enemmän huomiota puurakentamiseen/energiatehokkuuteen/uusiutuvaan energiaan.	2020-2030	3,5-4
7. Kiinnitetään enemmän huomioita jätehuoltoon ja jätteen lajitteluun.	2020-2025	3
8. Kasvatetaan uusiutuvan energian osuutta voimakkaasti julkisissa rakennuksissa.	2020-2030	4
9. Edistetään voimakkaasti yhteiskäyttöpalveluiden saatavuutta.	2025-2030	3
10. Rakennetaan yhteisöasumisen mahdollistavia kohteita.	2025-2035	2,5

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

- 13.00 Tervetuloa!
- 13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset ilmastoasiat
*Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen,
Pohjois-Savon ELY-keskus*
- 13.25 Jakaudutaan kahteen ryhmään keskustelemaan
- Ryhmä 1: Etunimen 1. kirjain A-J
Ryhmä 2: Etunimen 1. kirjain K-Ö
- 14.20 Koonti ja äänestys
- Käydään läpi tavoitteet toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
 - Loppukysely
- 15.00 Tilaisuuden päätös**

<https://pollev.com/hiilineutraa523>

